

Sefa Koyuncu

Yaşadıkça

sefa.koyuncu@tg.com.tr

Selim Turan'ın Paris günleri

Koleksiyoner Öner Kobeyoğlu'nun, "Bir soyut tablosunu almakla hayatım değişti" dediği Selim Turan (1915-1994), çağdaş Türk ve dünya san'atının öncü isimlerindedir.

İsmail Hakkı Altunbezer, Necmeddin Okyay ve Kâmil Akdik'ten öğrendiği hat san'atını Avrupa'ya taşıyarak, Pablo Picasso başta olmak üzere dönemin önde gelen san'atçıları etkileyen Selim Turan, Paris Ekolü Türk soyut resminin oluşmasında önemli rol oynamıştır.

Konuyu bir de Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Genel Müdür Yardımcısı Veyssel Uğurlu'dan dinleyelim:

"Paris öncesinde izlenimcilik ve kübizm etkisi taşıyan manzara resimleri yapan Selim Turan, daha sonra özellikle Paris'te, soyut san'ata yöneldi. Komşusu İsmail Hakkı Altunbezer'den aldığı hat eğitiminin etkisinde geliştirdiği tekniğiyle soyut ve lirik soyut eserler gerçekleştirdi. Selim Turan, Paris Ekolü diye adlandırılan Türk resim san'atının önemli bir dönemini oluşturan san'atçılar içerisinde kendi değerlerimizi, özellikle hat san'atını soyutlayarak bunu o dönemdeki çağdaş Fransız san'atçılarına ve san'at dünyasına kabul ettiren soyut resim yapan ve onlar tarafından ünlü salon sergilerinde yer alması teklif edilen nâdir san'atçılardan biridir. Turan, Picasso'nun sergi açtığı galerilerde sergi açmış aynı zamanda onunla bir karma sergiye de katılmıştır. Türkiye ve Paris'in yanı sıra Brüksel, Londra, New York, Vivoin, Lille'de kişisel sergiler açmıştır." (Crystal dergisi, Kış 2012, Yapı Kredi, S.57)

-Ne dersiniz?

Sıraladığımız bütün bu özellikleriyle Selim Turan'a muhafazakâr san'atçı diyebilir miyiz?

DÜNYAYA YÖN VERİYORUZ

İftiharla belirtelim ki Selim Turan, Erol Akyavaş ve daha çok sayıda ufku açık sanatçının gayretleriyle; hüsn-i hat, ebru, minyatür, tezhib

gibi Türk-İslâm san'atları çağdaş dünya san'atına yön vermektedir.

Günümüz dünyasında kabul gören izlenimcilik, fovizm, ekspresyonizm, kübizm, fütürizm, dadaizm, sürrealizm, kavramcılık gibi esasta soyuta ulaşma çabaları olan akımların ilhâm kaynağı Türk-İslâm ve kısmen de Uzakdoğu (Japon) san'atlarıdır.

Kübizmin öncüsü Pablo Picasso bir hakkı teslim edip açıkça, "Biz, Osmanlı hat san'atının yüksek estetiğine erişmeye çalışıyoruz" deme nezâketini gösteren ve bu sözleri ile literatüre geçen nâdir Avrupalılardan biridir. Picasso, Paris'e giderek öğrencisi olmak isteyen ressam Hasan Kavruk'a, "Sen git, memleketin Türkiye'deki hüsn-i hatları incele, biz onlara erişmeye çalışıyoruz" demiştir. (İnsan ve Sanat, Dr. Vedat Erkul, s. 141)

EROL AKYAVAŞ ÖRNEĞİ

Muhafazakâr san'at derken işte bu çağdaş sanata ilham kaynağı olan, hüsn-i hat, ebru, minyatür, tezhib gibi gelenekli san'atlarımızı geliştirerek, çağlar ötesine taşımaktan söz ediyoruz.

Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Prof. Dr. Mustafa İsen'in, "Sizin ölçülerinize göre resmin muhafazakârı nasıl olur?" sorusuna verdiği cevap şöyledir:

-Çok basit. Geçen hafta Erol Akyavaş'ın tablosu çok büyük bir rakama gitti. Neydi resim? Hatın biraz modernize edilmiş şekliydi. (Çağdaş Türkiye'de Muhafazakâr Sanat Sorunu, Servet Gündoğdu, s.39)

Bu çerçevede, Selim Turan'ın da içinde bulunduğu Paris Ekolü Türk San'atçıları'nın ve tabii ki bu ekolle alâkası olmayan çok sayıda bağımsız san'atçının, kendi değerlerimizden esinlenen soyut çalışmalarını da muhafazakâr san'at olarak değerlendirebiliriz.

-Tıpkı Erol Akyavaş örneğinde olduğu gibi!..

Makaleyi,
yazarın sesinden
dinlemek için QR
kodunu okutun.